

HALDEN KOMMUNE

Finansreglement

TILPASSET NY KOMMUNELOV

Finansreglement for Halden kommune - 2025

Halden kommunes finansreglement er vedtatt av kommunestyret den
08.05.2025 sak 2025/54

Reglementet gjelder for folkevalgte organer og administrasjon i Halden kommune, herunder
eventuelle fremtidige etableringer av kommunale foretak og oppgavefelleskap.

Innhold

Reglement for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement)	3
Lov- og rammeverk.....	3
Innledning og bakgrunn.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Myndighet til forvalte kommunens finanser og gjeld	4
1. Formålet med forvaltningen.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
2. Likvide midler –aktiva	5
3. Gjeld –passiva	5
4. Rapportering og kontroll	8
5. Avvik fra finansreglementet	8
6 Evaluering av reglement for finans- og gjeldsforvaltning.....	9

Reglement for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement)

FINANSREGLEMENTETS VIRKEOMRÅDE

Formålet med finansreglementet er å gi rammer og retningslinjer for Halden kommune sin finans- og gjeldsforvaltning. Reglementet definerer avkastningsmål og risikonivå som er tillatt innenfor forvaltningen av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål, langsiktige investeringer og gjeldsporteføljen. Reglementet skal hindre kommunen fra å ta vesentlig finansiell risiko og forvaltningen skal foregå på en slik måte at den ivaretar hensynet til balanse mellom avkastning, risiko og likviditet.

Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Halden kommune inkludert kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 9.

LOV- OG RAMMEVERK

Alle kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement). Finansreglementet skal ivareta grunnprinsippet i kommunelovens formålsbestemmelse om å legge forholdene til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard og for en rasjonell og effektiv forvaltning av de kommunale fellesinteresser.

Reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

[Lov om kommuner og fylkeskommuner av 01.01.2020, §14-13](#)

[Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner](#)

OVERORDNEDE RAMMER

Finansiell strategi

Halden kommunes overordnede strategi er å ha lav finansiell risiko og god likviditet. Kommunens finansportefølje (for tiden bankinnskudd og gjeld) skal forvaltes som en helhet hvor en søker å oppnå lavest mulig netto finansutgifter samt best mulig avkastning innenfor akseptabel risiko.

Halden kommune skal ikke påta seg finansiell risiko utover rammene som er vedtatt i dette reglementet. Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet skal ikke benyttes i kommunens finans- og gjeldsforvaltning.

Halden kommune skal ha kunnskap om finansforvaltning som til enhver tid er tilstrekkelig for at kommunen kan utøve sin finans- og gjeldsforvaltning i tråd med finansreglementet.

Halden kommune har videre anledning til å benytte uavhengige parter til rådgivning innenfor finans- og gjeldsforvaltningen. Kommunen kan også inngå avtale om aktiv forvaltning for deler av eller hele finans- og gjeldsporteføljen.

1. MYNDIGHET TIL Å FORVALTE KOMMUNENS FINANSER OG GJELD

Forvaltning og forvaltningstyper

I samsvar med bestemmelsene i forskriften om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning skal reglementet omfatte forvaltningen av alle kommunens finansielle aktiva (plasseringer) og passiva (rentebærende gjeld). Gjennom dette finans- og gjeldsreglementet er det vedtatt målsettinger, strategier og rammer for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål
- Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler
- Plassering og forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva
- Forvaltning av ledig likviditet (punkt 2), langsiktige finansielle aktiva (punkt 3) og/eller gjeldsportefølje (punkt 4) kan settes bort til eksterne forvaltere som har relevante konsesjoner fra Finanstilsynet eller annen tilsvarende offentlig myndighet.

Kommunens aksjer og ansvarlige lån i ulike selskaper som er næringspolitisk eller samfunnsmessig motivert (selskapene fremgår i kommunens eierskapsmelding) omfattes ikke av dette finansreglementet siden investeringene og eierskapene ikke er finansielt motivert.

Generelle rammer og begrensninger

Kommunens finansportefølje skal forvaltes som en helhet hvor en søker å oppnå lavest mulig netto finansutgifter over tid med en akseptabel risiko. I avveining mellom lavest mulig netto finansutgifter og redusert risiko skal redusert risiko velges.

- Kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av dette finans- og gjeldsreglement, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansielle risiko
- Reglementet skal baseres på kommunens egen kunnskap om finansielle markeder og instrumenter.
- Kommunedirektøren skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.
- Det tilligger kommunedirektøren å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet.
- Det tilligger kommunedirektøren med hjemmel i dette finans- og gjeldsreglement, å utarbeide nødvendige fullmakter/instrukser/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.
- Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finansforvaltning.

Plassering av kommunes midler i verdipapirer, skal skje iht. etiske kriterier. Kriteriene er beskrevet under plassering av langsiktige finansielle aktiva, pkt. 3.6. Så langt det er praktisk mulig skal disse etiske kriterier også gjelde for plasseringer i verdipapirfond.

Konkrete vurderinger og eventuelle rammer for forvaltning av henholdsvis kommunens midler til driftsformål (inkl. ledig likviditet), langsiktige finansielle aktiva og gjeldsporteføljen omtales i fortsettelsen hver for seg.

Referanserenter og krav til avkastning

For plasseringer (aktiva) er målsetningen å oppnå en avkastning som på kort og lang sikt tilsvarer bankinnskudd.

Fullmakter til kommunedirektøren

Kommunestyret gir kommunedirektøren følgende fullmakter:

Forvaltning av lån (se eget reglement for låneopptak):

- a. Gjennomføre opptak av lån (obligasjonslån, sertifikatlån og andre lån) etter lovlig vedtak fattet i kommunestyret
- b. Gjennomføre refinansiering av eksisterende lån
- c. Avtale lånetidspunkt og lånevilkår
- d. Fullmakt til å signere låneavtaler etter lovlig vedtak i kommunestyret

Plassering av ledig likviditet

- Foreta plasseringer som bankinnskudd og særvilkår.

Rutiner for finansforvaltningen

Det skal etableres administrative rutiner som sørger for at finansforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og forskrift, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Det skal herunder etableres rutiner for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finansreglementet.

2. LIKVIDE MIDLER –AKTIVA

Kommunedirektøren legger ikke opp til annen plassering av overskuddslikviditet, både på kort og lang sikt, enn bankinnskudd i kommunens hovedbank. Årsaken er at kommunen ikke har, og trolig ikke vil få, overskuddslikviditet i den størrelsesorden og i det tidsaspektet, en må forvente dersom mer langsiktige plasseringer skal gjennomføres.

Hvilke midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet og hvilke rammer og begrensninger som gjelder for forvaltningen av midlene er dermed ikke en aktuell problemstilling i det dette forslaget bygger på at 100 % av ledig driftslikviditet skal plasseres i bankinnskudd.

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal kredittrating BBB+ eller tilsvarende kredittvurdering. Det kan gjøres avtale om trekkrettighet.

2.1. Innskudd i bank

Overskuddslikviditet skal til enhver til plasseres med 100 % som bankinnskudd

3. GJELD –PASSIVA

3.1. Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slik vedtak skal som minimum angi:

- Lånebeløp
- Nedbetalingstid

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak skal det gjennomføres låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår, og for øvrig forvaltning av kommunens innlån etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i Kommunelovens bestemmelser § 14-14, § 14-15, § 14-16 og § 14-17 om låneopptak.

Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

3.2. Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner.

Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån).

3.3. Låneopptak

Låneopptak skal skje i henhold til kommunestyrets vedtatte investeringsbudsjetter og likviditetsbehov,

- Det kan kun tas opp lån i norske kroner.
- Et enkelt innlån kan ikke utgjøre mer enn 25 prosent av gjeldsporteføljen
- Lån kan hentes inn i kapitalmarkedet ved sertifikat- og obligasjonslån samt ordinære innlån fra bank og livsforsikringsselskaper. Gjeld kan løpe med fast eller flytende rente. Gjeld kan tas opp som åpne serier og uten avdrag.
- Den maksimale avdragstiden på kommunens samlede gjeld skal være i samsvar med vedtak og gjeldende regelverk for minimumsavdrag.

3.4 Finansielle derivater

Følgende finansielle derivater kan benyttes i gjeldsforvaltningen:

- Rentebytteavtaler (renteswap)

Finansielle derivater kan benyttes i den hensikt å endre renteesponeringen for kommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt, tilsier at slik endring er ønskelig.

Det er ikke tillatt å løsrive derivathandelen fra den øvrige finansforvaltningen. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og kontraktene skal knyttes til underliggende lån. Det skal kun benyttes større banker med bred dokumentert erfaring innenfor dette området, som motpart ved slike kontrakter.

3.5 Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets mest gunstige betingelser. Det skal innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Det kan gjøres unntak fra denne reglen for situasjoner hvor kommunen velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat. Prinsippet kan også fravikes ved låneopptak i statsbank.

3.6 Lån til videre utlån

Startlån for videre utlån tas opp i Husbanken i henhold til kommunestyrets budsjettvedtak med eventuelle endringer ved egne vedtak i budsjettåret. Lånets løpetid, rentebinding og andre vilkår knyttet til låneopptaket velges av kommunedirektøren. Andre videre utlån gjennomføres i tråd med kommuneloven § 14-17.

3.7. Valg av rentebindingsperiode – bruk av sikringsinstrumenter

Styring av låneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende;

- Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall
- Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (durasjon – vektet rentebindingstid) på samlet rentebærende gjeld skal til enhver tid være mellom 0 og 5 år.
- Minimum 1/4 av gjeldsporteføljen skal ha flytende rente (rentebinding kortere enn ett år), minimum ¼ av gjeldsporteføljen skal ha fast rente mens resterende 3/4 skal vurderes ut i fra markedssituasjonen.
- Andelen av gjeldsporteføljen som har fast rente, bør fordeles i 1 til 10 års segmentet på en slik måte at kommunen får lavest mulig refinansieringsrisiko.
- Lån med forfall inntil 1 år frem i tid skal maksimalt utgjøre 50 % av den samlede låneporteføljen.
- Maksimal rentebinding skal være 20 år.

For å oppnå ønsket rentebinding, gis det anledning til å ta i bruk følgende rentesikringsinstrumenter:

Framtidige renteavtaler (FRA)

Rentebytteavtaler (SWAP)

Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å endre renteeksponeringen for kommunens lånegjeld. Forutsetninger for å gå inn i slike kontrakter skal være at en totalvurdering av renteforventninger og risikoprofil på et gitt tidspunkt, tilsier at slik endring er ønskelig.

Det er ikke tillatt å løsrive derivathandelen fra den øvrige finansforvaltningen, og beregninger under punkt b) skal inkludere FRA- og SWAP-kontrakter. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og kontraktene skal knyttes til underliggende lån eller låneportefølje. Det skal kun benyttes større banker med bred dokumentert erfaring innenfor dette området, som motpart ved slike kontrakter.

4. Rapportering og kontroll

Formål med rapportering er å informere om finansforvaltningens faktiske resultater, og finansforvaltningen sin eksponering i forhold til de rammer og retningslinjer som er fastsatt. Lovkravet er at kommunedirektøren skal rapportere status for kommunens finansforvaltning herunder utviklingen gjennom året til kommunestyret (minst to ganger i året). I Halden kommune rapporterer kommunedirektøren på finansområdet hvert tertial, og det rapporteres dermed 3 ganger i året hvorav rapportering etter 3. tertial også er å anse som en årsrapportering.

I hver tertialrapport skal det være en oversikt over utvikling i finansporteføljen for lån (finansielle passiva), samt saldo på bankinnskudd med og uten bruk av ubrukte lånemidler. Låneporteføljen skal herunder vise lånekostnad, rente- og refinansieringsrisiko, kredittrisiko samt sammensetning av låneporteføljen.

Ved vesentlige endringer i kommunens portefølje, eller ved brått oppståtte hendelser som kan påvirke kommunens finansielle stilling, skal formannskapet straks underrettes.

Årsberetningen til kommunen skal inneholde en egen orientering om hvordan kommunens finansportefølje er forvaltet siste regnskapsår. Herunder skal vesentlige endringer i sammensetningen av finansporteføljen og risikoprofil presiseres særskilt.

5. Avvik fra finansreglementet

5.1 Konstatert avvik

Ved konstatert avvik mellom faktisk finansforvaltning og finans- og gjeldsreglementets rammer, skal slikt avvik umiddelbart lukkes. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket skal uten ugrunnet opphold rapporteres til kommunestyret sammen med forslag til rutineendringer som vil redusere sannsynligheten for slikt avvik i fremtiden.

5.2 Risikovurderinger

Det skal til hver rapportering til kommunestyret (tertiarapport) gjøres følgende risikovurdering:

a) Renterisikoen for gjeldsporteføljen

- En nettogjeldsbetraktning som viser kommunens renterisiko ved en 1 % andel generell endring i den norske rentekurven gitt kommunens portefølje på rapporteringstidspunktet.

Med nettogjeld menes i denne sammenheng brutto gjeld fratrukket låneopptak VAR, lån med rentekompensasjon og formidlingslån i Husbanken.

5.3 Kvalitetssikring

Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig kompetanse vurdere om finans- og gjeldsreglementet legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finansforskriften. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere rutinene for vurdering og håndtering av finansiell risiko, og rutiner for å avdekke avvik fra finans- og gjeldsreglementet.

Kommunedirektøren pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

Kvalitetssikring av finans- og gjeldsreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finans- og gjeldsreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.

6 Evaluering av reglement for finans- og gjeldsforvaltning

Administrasjonen skal gjennomføre en årlig evaluering av reglementet for finans- og gjeldsforvaltningen. Ved vesentlige endringer i rammebetingelsene, skal administrasjonen snarest legge frem forslag til endringer i reglementet for kommunestyret. Videre skal kommunedirektøren legge frem finansreglementet minst en gang pr. kommunestyreperiode.

